

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Lenky Krupičkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **J. S.**, zastoupený JUDr. Janou Fráňovou, advokátkou se sídlem U Staré školy 115/2, Praha, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **J. S.**, zastoupené JUDr. Jiřím Joklem, advokátem se sídlem Londýnská 608/52, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 12. 2025, č. j. 16 A 24/2023-64,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 6. 2023, č. j. MHMP 1139648/2023, zamítl odvolání žalobce proti usnesení Úřadu městské části Prahy 6 ze dne 25. 4. 2023, č. j. MCP6 158072/2023. Uvedeným usnesením zastavil Úřad městské části Prahy 6 podle § 86 odst. 1 písm. h) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále též „zákon o odpovědnosti za přestupky“), řízení o přestupku žalobce proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. a) bod 3 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, neboť zanikla odpovědnost za přestupek uplynutím promlčecí doby podle § 29 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž brojil primárně proti důvodu zastavení řízení. Podle něj mělo být zastaveno podle některého z důvodů dle § 86 odst. 1 písm. a), b) nebo c) zákona o odpovědnosti za přestupky (skutek se nestal nebo není přestupkem; nespáchal jej obviněný; spáchání skutku nebylo obviněnému prokázáno). Namítl také nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného a nerespektování pravidel o vedení řízení.

[3] Městský soud v Praze (dále též „městský soud“) žalobu usnesením ze dne 21. 6. 2024, č. j. 16 A 24/2023 - 20, odmítl pro nepřípustnost a nedostatek aktivní žalobní legitimace. Nejvyšší správní soud však rozsudkem ze dne 25. 9. 2025, č. j. 7 As 134/2024 - 22, usnesení městského soudu zrušil, a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud totiž nezohlednil do té doby bezrozpornou judikaturu kasačního soudu, podle níž je nutné projednat žalobu, jíž se obviněný domáhá „příznivějšího“ výsledku přestupkového řízení, meritorně.

[4] Městský soud v dalším řízení žalobu zamítl nyní napadeným rozsudkem. Konstatoval, že účinky prekluze jsou absolutní a nepřekročitelné, a to nejen pro správní orgán, ale taktéž pro účastníka řízení. Ani při zrušení napadeného rozhodnutí by správní orgán nemohl vést dále řízení, a byl by vázán prekluzí. Uplynutím prekluzivní doby nastávají ze zákona účinky zastavení řízení výlučně z daného titulu. Stát ztrácí pravomoc rozhodovat o vině a trestu obviněného a s ohledem na hospodárnost řízení i o jeho nevině. Poukazoval-li žalobce na vyloučení náhrady škody, svou „kriminalizaci“ či „újmu na cti“, pominul, že samotným zahájením řízení o přestupku s výjimkou zjevných excesů obvykle nevzniká obviněnému škoda ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb. K tomu městský soud citoval závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2017, č. j. 1 As 1/2017-65, týkající se rozdílů mezi trestním a přestupkovým řízením z hlediska stigmatizace a zásahu do práv obviněného. Dále uvedl, že z pohledu posouzení zákonnosti zastavení řízení z důvodu prekluze nemůže být relevantní namítané právo na rychlé rozhodnutí. Ve způsobu ukončení řízení pak nelze podle městského soudu spatřovat ani tvrzený difamační účinek. Napadené rozhodnutí proto nemá za následek tvrzené dotčení práv žalobce, které by vyvolávalo existenci skutečné újmy. Jestliže správní orgány přestupkové řízení v souladu se zákonem zastavily, nelze dovodit ani jejich tvrzený diskriminační či neobjektivní postup ve prospěch osoby zúčastněné na řízení. Na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí pak nemohly mít vliv případné průtahy správního řízení. K těmto, jakož i k důvodům zastavení řízení, se žalovaný dostatečně vyjádřil, jeho rozhodnutí je proto plně přezkoumatelné. Námitku, že žalobci nebyla poskytnuta lhůta k vyjádření se k podkladům, vyvrací sám žalobce tím, že se včas vyjádřil. Navíc k tomu měl prostor po dobu dalších několika měsíců, než správní orgán rozhodl. Městský soud uzavřel, že v posuzované věci marně uplynula lhůta 1 roku k vydání rozhodnutí o vině a trestu za přestupek, proto bylo řízení v souladu se zákonem zastaveno pro zánik odpovědnosti žalobce uplynutím této lhůty.

[5] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Namítá, že marné uplynutí promlčecí doby znamená pouze zánik odpovědnosti za přestupek. Nevylučuje však, aby správní orgán rozhodl o zastavení řízení z jiného důvodu. Výklad, podle něhož správní orgán nemůže postupovat jinak než zastavit řízení, městský soud podle stěžovatele řádně nezdůvodnil. Navíc mu tím odepřel alespoň částečnou nápravu újmy způsobené vedením přestupkového řízení na základě účelového podnětu osoby zúčastněné na řízení. Náprava může mít i povahu zadosti učinění z pozitivního výsledku řízení. Z napadeného rozsudku vyplývá, že veškerá procesní obrana stěžovatele neměla žádný smysl. Správní orgán *de facto* nemusí vyvíjet žádnou aktivitu a pouze může nechat uplynout promlčecí dobu k tíži právní sféry a právní jistoty obviněného, a to na úkor jeho cti, důstojnosti a vážnosti. Ten v podstatě zůstává nespravedlivě obviněn, ale nepotrestán. Je tak přehlíženo jeho právo na rychlé a spravedlivé

pokračování

projednání věci a právo na případné očištění a odstranění břemene neoprávněného obvinění. Městský soud dále přehlédł, že ačkoliv měl správní orgán prvního stupně v dané věci před uplynutím promlčecí doby naprosto dostačující spisový materiál pro meritorní rozhodnutí a poskytl stěžovateli šikanózně krátkou lhůtu k vyjádření se k podkladům, svévolně ve věci nerozhodl ještě několik dalších měsíců. Navíc se městský soud vyjadřoval nepříjemně k podstatě obvinění. Dále stěžovatel odkazuje na svou žalobu a namítá, že se s ní městský soud řádně nevypořádal. Závěrem dodává, že kasační stížnost je přijatelná, neboť problematika posouzení zániku odpovědnosti za přestupek ve vztahu k existenci jiných důvodů pro zastavení řízení a otázka soudní nápravy flagrantního porušování procesních práv obviněného se netýká pouze jeho vlastních zájmů, ale jde o téma s celospolečenským významem. Dodává, že každá osoba má právo na spravedlivé a účinné projednání obvinění, které je jí kladeno za vinu. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, případně aby ve věci sám rozhodl.

[6] Osoba zúčastněná na řízení se ve svém vyjádření ztotožnila se závěry městského soudu, podle nichž má zánik odpovědnosti za přestupek absolutní povahu. Dodává, že podstatná část délky správního řízení byla výsledkem procesní aktivity stěžovatele. Domnívá se, že skutečným důvodem podání kasační stížnosti není ochrana procesních práv stěžovatele, nýbrž snaha ovlivnit jeho právní pozici v dalších řízeních mezi jím a osobou zúčastněnou na řízení. Správní soudnictví má však sloužit pouze k přezkumu zákonnosti. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl, případně ji odmítl pro nepříjemnost.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[8] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k vypořádání námitek uplatněných v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti.

[9] Na nyní projednávanou věc se totiž užije § 104a odst. 1 s. ř. s., podle něhož platí: *Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijetelnost.* Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Kasační stížnost je přijatelná, pokud Nejvyšší správní soud považuje za nutné a) zodpovědět zásadní právní otázku, b) sjednotit dosud rozpornou judikaturu krajských soudů, c) provést tzv. judikturní odklon nebo d) napravit zásadní pochybení krajského soudu, jež mohlo mít významný dopad do hmotněprávního postavení některého z účastníků.

[10] Nejvyšší správní soud neshledal naplnění žádného z uvedených důvodů pro přijatelnost kasační stížnosti. Poukazuje-li totiž stěžovatel v této souvislosti na nutnost vyjádřit se k možnosti domáhat se ukončení (zastavení) přestupkového řízení z jiného („příznivějšího“) důvodu, byla tato problematika vyřešena v recentním rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2026, č. j. 4 As 13/2025 - 41. Jeho závěry je přitom Nejvyšší správní soud povinen respektovat i v této věci, neboť podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2022, č. j. 1 Azs 16/2021 - 50, „platí, že ani kasační závaznost právního názoru Nejvyššího správního soudu nemá absolutní povahu. Lze ji prolomit v případech změny skutkových či právních poměrů

a dále při podstatné změně judikatury, a to na úrovni, kterou by byl krajský soud i každý senát Nejvyššího správního soudu povinen akceptovat v novém rozhodnutí. Tak by tomu bylo v případě, že jinak o rozhodné právní otázce uvážil Ústavní soud, Evropský soud pro lidská práva, Soudní dvůr EU, ale i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v řízení podle § 17 s. ř. s., případně že by bylo k rozhodné otázce přijato stanovisko pléna či kolegia podle § 19 s. ř. s. To vše za situace, že by se tak stalo v mezidobí mezi opakovaným rozhodováním Nejvyššího správního soudu v téže věci (usnesení rozšířeného senátu č. j. 9 As 59/2007 - 56; shodně usnesení rozšířeného senátu č. j. 4 As 3/2018 - 50, body 30).“

[11] V rozsudku č. j. 4 As 13/2025 - 41 rozšířený senát Nejvyššího správního soudu konstatoval: „Objektivní právo může někdy sice připouštět různé způsoby skončení správního řízení, z nichž některé může osoba, jíž se řízení týká, považovat jako pro sebe výhodnější než jiné, přesto však i zde nebude dotyčná osoba mít právo domáhat se žalobou jiného než správním orgánem zvoleného způsobu skončení řízení. Příkladem je zastavení řízení o přestupku podle § 86 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Některé důvody zastavení jsou z pohledu obviněného z přestupku subjektivně „výhodnější“ než jiné zejména v míře, v jaké na něm zanechávají možný stín podezření, že se přestupku dopustil (jakkoli s ohledem na presumpci neviny každý z důvodů zastavení řízení znamená, že obviněný nebyl shledán odpovědným za přestupek, a je tedy nevinný). V těchto situacích však má přednost ekonomie fungování veřejné správy a výše zmíněná presumpce neviny. Je-li tedy například zjevné, že jednání, které by mohlo být případně přestupkem, se odehrálo tak dlouho předtím, než je o něm vedeno řízení o přestupku, že i kdyby se vskutku o přestupek jednalo, jeho promlčecí doba již uplynula, správní orgán řízení o přestupku zastaví pro uplynutí promlčení doby. **Obviněný se v takovém případě nemůže žalobou domáhat toho, aby bylo řízení zastaveno z jiného pro něho „výhodnějšího“ důvodu (například proto, že skutek, o němž se vede řízení, se nestal nebo není přestupkem).** Podstatné je, že zastavením řízení o přestupku obviněný nemá co ztratit, neboť jeho právní pozice (zde „nevina“, tedy to, že nebylo shledáno, že by se dopustil přestupku) zůstává totožná s tou, kterou měl před zahájením řízení.“ (zdůrazněno soudem) Podle rozšířeného senátu je tedy žaloba, jíž se žalobce domáhá zastavení přestupkového řízení z jiného důvodu než uplynutí promlčecí doby, nepřípustná podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. e) a § 70 písm. a) s. ř. s.

[12] Jak bylo uvedeno výše, městský soud usnesením ze dne 21. 6. 2024, č. j. 16 A 24/2023 - 20, žalobu stěžovatele odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) i d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud sice s odkazem na svou tehdy platnou judikaturu (rozsudky č. j. 1 As 1/2017 - 65, ze dne 20. 10. 2017, č. j. 2 As 101/2017 - 46 či ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 As 124/2013 - 39) toto usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu s tím, že má být meritorně projednána. Tento závěr se však v průběhu řízení o kasační stížnosti stěžovatele ukázal být rozporným s výše citovaným závěrem rozšířeného senátu, jímž je Nejvyšší správní soud při posouzení věci vázán. Podle tohoto právního názoru je nepřípustná žaloba mimo jiné v situaci, pokud se obviněný z přestupku domáhá subjektivně „výhodnějšího“ zastavení řízení o přestupku, přestože bylo zastaveno například z důvodů uplynutí promlčecí doby. Jeho právní pozice (tedy to, že nebylo shledáno, že by se dopustil přestupku a hledí se na něj stále jako na „nevinného“) totiž zůstává totožná s tou, kterou měl před zahájením řízení. Přesně tato situace nastala v posuzované věci. V takovém případě má krajský (městský) soud žalobu odmítnout.

pokračování

[13] Není tak naplněna žádná z podmínek přijatelnosti kasační stížnosti. Nepřipadá v úvahu neexistence, nejednotnost nebo překonání judikatury, neboť rozšířený senát přijal výše citovaný právní závěr, který na posuzovanou věc bezezbytku dopadá. Zároveň se městský soud nedopustil žádného zásadního pochybení, jež mohlo mít významný dopad do hmotněprávního postavení některého z účastníků, a bylo proto třeba jej v kasačním řízení napravit. Městský soud postupoval v souladu se závazným právním názorem kasačního soudu a žádné pochybení nelze spatřovat ani v tom, že nezohlednil aktuální judikturní vývoj, neboť rozsudek rozšířeného senátu č. j. 4 As 13/2025 - 41 byl vydán až po jeho rozhodnutí v dalším řízení. Skutečnost, že městský soud v souladu s původním závazným právním názorem kasačního soudu připustil žalobu stěžovatele k meritornímu projednání a rozhodl o ní, tak nepředstavuje zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak, městský soud stěžovateli *de facto* poskytl vyšší standard ochrany, neboť se jeho žalobou meritorně zabýval. Jeho závěry ve vztahu k účinkům uplynutí promlčecí doby navíc z věcného hlediska plně konvenují závěru rozsudku rozšířeného senátu č. j. 4 As 13/2025 - 41. Pokud by Nejvyšší správní soud napadený rozsudek nyní zrušil, nemohl by městský soud rozhodnout jinak než žalobu stěžovatele opět odmítnout.

[14] Jen pro úplnost Nejvyšší správní soud poznamenává, že předchozí řízení o kasační stížnosti vedené pod sp. zn. 7 As 134/2024 nepřerušil dle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. z důvodu užšího vymezení otázky položené rozšířenému senátu. Ten se však v rámci uvedené věci vyslovil i k otázce, kterou stěžovatel učinil předmětem své žaloby.

[15] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[16] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., protože neshledal důvod k jinému postupu ve smyslu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021 - 32, které na základě usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., připouští možnost přiznat náhradu nákladů řízení „úspěšnému“ účastníkovi. Stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti ani nevznikly.

[17] O nákladech řízení osoby zúčastněné na řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 5 věty druhé s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že na náhradu nemá právo, neboť neplnila žádnou povinnost, kterou by jí soud uložil, ani nebránila vůči žalobci své právo vyplývající ze žalobou napadeného rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2026

Mgr. Lenka Krupičková

předsedkyně senátu